

vstívil své rodiče a známé a jiný, že se jde se s bytostí nejmilejší. I můj přítel žádal o dovolenou, ale nedostalo se mu jí, neboť setník byl proti němu zaujat. Přítel přišel ke mně a rozbolněným srdcem sděloval se mnou, že neví, jak ty Vánoce v kasárnách prožije. Těšil jsem jej, jak jsem mohl a on zdánlivě klidně odcházel z mé světnice.

Přiblížil se den, kdy vojín měl odebrati se na dovolenou. Přítel můj do poslední chvíle doufal, že dostane se mu dovolené, ale místo toho obdržel rozkaz, že musí o štědrém dnu býti na stráži.

Byl štědrý den. V kasárnách bylo ticho. Polovina mužstva byla na dovolené. Přítel můj připravoval se k si šbe, kterou měl odpole dne nasto pit. Mluvil jsem s ním několik chvil a zdálo se mně, že je neobyčejně vesel. O půlnoci měl státi na stráži.

Blížila se dvanáctá hodina. Kasárenským ovzduším pojednou rozlehl se výstřel z pušky. To přítel můj dobře mříženou ranou proštěhl si lebku. A v nedalekém kostele větší zpívali jásavě písně o velké, radostné chvíli...

QUIDO MARIA VYSKOČIL:
Osud.
Vánoční povídka.

Ze dvou synů Chartových starší Konrád byl opilec a karbaník. Toulal se někde ve světě — duše zbloudilá — aniž by kdo o něm věděl.

Mladší Jakub hospodářil od smrti rodičů v rodné chalupě, z níž z těžka zaplatil namočený život a léky pro nemocnou ženu, která po prvním sňatku pokáňovala a poléhávala.

Takhle po červených svátcích ji to přepadlo. Náhle jako blesk opustěný stoli, a již ji nepustilo. Bída lehla na doškovou střechu. Jakub byl dobrák, měl svůj ženu rád, ale dlouhé její utrpení rozvířilo v něm nějakou věrnost.

Co také s takovou bolavou chuděrkou?

Rád u ní v poslední chvíli poseděl, pohladil po vpadlé, bílé tváři, pohovořil, někdy i na líc políbil, až slabý purpur prorůměnil bílý rubásek tváří, ale pak na práh usedl, do protějšího baráku se zakoukal, kde Maryna Kabát-nice připravovala večer pro svého slepého otce.

Každý pohyb jejího kypřého těla sledoval lačně a dychtivě jako hladový vlk, a Maryna, která cítila, že se na ni dívá, vyšla jako by náhodou před barák, a když ji pozdravil, lehoučce a pývně sestoupila se schodu, ruku podala, nu... a byli teple, rozvoněný večer, na chvíli do trávy vedle Jakuba usedla a usmívala se do jeho očí svými hořícími, vášnivými rty.

Tak si na sebe zvykli, ani nevěděli.

A také nikdo jiný nevěděl o těch schůzkách. Baráky stály u cesty na konci vesnice, kamž v pozdních hodinách nikdo po dlouhé měsíce zůstat ani nohou nepáchl —

Maryně bylo dvacet let. Byla černovlasá, drobných nazelena-lých očí a bouřlivých, nepokoj-ných náder. Jakubova žena vedle ní vypadala jako skrčený střídák vedle rozpatlé orlice.

Za teplejších večerů vždycky se scházeli, když Hanna usnula a hvězdy se rozlely po obloze jako zlatí pavouci.

Den byl měkký a vonný, noci teple a márnivé.

Někdy po celé hodiny mlčeli. Dívali se do dálek, někdy za vesnici, do hor, kde mezi lesy skrývaly se velké paseky jako zelené věnce, kde v tichých tanečích lesní ženy tančily s tajemnými květy zlatého kapradí na bílých skráních a plavavých blavých káňech.

Skutečně, když odtamtud měšce vycházel hebe jako rokokový tanečník, celý zahalený v opalové závoje, jako by sladká, márnivá hudba prýtila z osvětlených pasek.

— Je to divně, řekla jedenkrát Maryna, když měšce vycházel, zdá se mi, že je tak nesmělý, jako by byl zamilovaný.

— Miluje hvězdy! odpovídal Jakub: ruku posunul výše, sbalil v píseč, a prsty stiskl pevně Marynina šušra.

— Nevidíš, dodával, že jakmile dostitne některou z hvězd, jako by táž rozpínala se v jeho objetí? A sám políbil Marynu na ústa. Poprvé...

Nebránila se.
— Nemyslíš, že může tak jeden ve druhém zmizet, splýnouti v jedinou bytost, v níž je to nejkrásnější z obou, milují se?

Přikývla, a Jakub laskaje ji něžně a vášnivě, stulil ji do měkkého, mateřidouskou vonícího mechu...

Tak to trvalo celé léto. Chartově ženě nebylo lépe, ba naopak. Dítě bylo svěřeno babě, matce Hannině, která požívala obecního vejimku. Jen v neděli a o velkých svátcích přinášela bába modrookého hochu, aby ho matka a otec mohli políbíti. A s příchodem maličkého jako by slabá zář krátce šťastného okamžiku zalila vše. Nějak blížili byli si všichni.

V oněch dnech také Jakub zůstal stále doma, aby dlouho do večera poseděl s babou u Hannina lože, staré rodové paměti vyvolával z kobek zapomenutí, drobné denní příhody připomínal.

Venku již byla jesení a na polích zaorávali poslední strniště. Tu jedné říjnové neděle, když byli opět pohromadě, kdosi zabušil prudce na dvěře.

Pak spouštělé veřeje chvatně se rozletěly a veliká hranatá postava, zahalená ve strakaté hadry, vsunula se do světnice.

Byl to bratr Jakubův — Konrád, tulák a karbaník.

Nikdo ho v první chvíli nepoznal.

Host hlasitě zaklel a vycenil řadu zdravých lesklých zubů:

— Což mne už, při ohni věčném, neznáte? a usadil se pohodlně do dřevěné pohovky.

Tu ho konečně poznali.

Vítám tě ve jméno božím, řekla bába a podávala mu ruku.

Vítám tě, pronesl jako nejistě Jakub a učinil totéž.

Nemocná otočila hlavu a zadívala se na příchozího.

— Hanna, má žena, představoval Jakub.

— Hm, odechřelá host a rozhlížeje se po světnici, dodal: — Jak vidím místa tu pro mne není. Lehnu si na sýpku; jsem na to už zvyklý, řekl jako na omluvu.

Pak skrovil s chleba ležetého na stole sýnou, širokou skývu, zahučel "Dobrou noc" a vyšel ze světnice.

Na okamžik zavládo ticho, jež pouze těžké vystupující kroky Konrádovy a jemný dech dřímajícího dítěte brázdily; po chvíli Jakub povstal a jako by znepokojen nějakou blízkostí se přiserou nové starosti, přistoupil k zavěšenému oknu.

Venku padal ticho a měkce prvý sníh.

Konrád zůstal u svého bratra. Vypomáhal v hospodářství a spojil se s mým. Skoro ničím. Takový divous divoučovatý to byl. Luňák a holub v jednom.

Někdy po celé měsíce dřel jako robotář, ale pak náhle si vzpomněl, do hor utekl a za tři dny všechno probil, co vyzískal.

A zase se vrátil krátce a nehlučně, jako by se nic nebylo stalo, na práci se vrhl jako hladově zvíře na živé maso a vše šlo opět dlouho po starém.

Jindy zase do světnice vešel, když Jakub byl naproti u Maryny, u lůžka nemocné sedl a rozhovořil se o svých potulkách, o dobrém světě a zlyháních. A když jednoho odpoledne bába přivedla malého hošička všecek byl rozčarován.

Někdy do koutka zalezl s hošičkem, aby tam ze starého papíru vytařil malé hrbaté čerty a křídlaté anděly s krajkovými košíčkami.

V půlhodině hoch i tulák byli nejlepšími kamarády.

A když přiblížily se Vánoce, odkudsi kosníček přinesl a kde jakou pentli, neb barevný papírek sebral, všeho upotřebil k výzdobě stromčeku.

— Ba i balík laciného cukroví donesl jednoho odpoledne, až z města.

S bratrem stýkal se co nejmeně. Nějak se mu nelíbil; za to Hanně prokazoval všemožné pozornosti.

Často i v noci se probudil, když věděl, že Jakub je na toulkách, a v jihu tise vešel, aby se zeptal, nepotřebuje-li nemocná jeho pomoci.

A časem i důvěrně se k ní přiblížil.

Jedenkrát takhle před Vánoce, se jí zeptal zcela náhle: nebojí-li se o Jakuba.

Nemocná upřela na něho udívavě oči.

— Nebojíte se, že vám zanadl!

ptal se znovu.
— Proč to myslíte? vypravila konečně Hanna ze sebe a studený pot vyrazil jí na skráních.

Konrád nedbale mávl rukou.
— Ah, já nie jsem tím namyslil. To jen tak... a popošel zdouhávkou k oknu na konci světnice. Teplota rozebrala mrazivé květy a čisté sklo uvolnilo průhled do sousední chalupy, v níž Maryna Kabát-nice zkoušela nový, květovaný sátek, který jí přinesl Jakub z výročního trhu.

Konrád zamysleně zakýval hlavou. Takový živý, dychtivý plamen byla ta žena. Jen se přiblíží a shofíš ve vteřině...

Skoro polohlasně pronesl ta slova.

Nemocná sebou vzrušeně pohula.

Konrád zmateně odstoupil od okna a zatáhl plachetku.

Byl již večer.

Na štědrý den, hned z jitra, Jakub Chart opustil barák. Onoho dne nevařilo se k obědu, neboť po celé dědině se postili až do večera.

Nemocná dosud spala, když její muž odcházel. V koutku světnice Konrád dokončoval výzdobu sošnic. Jiz jen svěčky seházely a byl hotov. Konrád byl nějak zamklý.

Chvillemi naběhla mu na čelo modrá, zlá žila a vrásky sezavinily těžce a nepřírozně.

Venku byl čarovný den. Vzduch byl dýmavý a hory na obzoru bílé a čisté jako nevěsty.

Nemocná probudila se teprve po poledni. Otevřela své velké, modré oči a usmála se na Konráda a dohotovený stromček.

Tak nějak volno, jasno a slavnostně bylo jí v nitru.

Ptala se po Jakubovi.

— Nevrátil se dosud, odpovídal Konrád, hlavou hněvivě pohodil a vyšel ze světnice.

Nemocná zůstala sama. Cítila náhlou sílu v sesláblém těle.

Pokusila se usednouti a když se jí to podařilo, povstala na vteřinu, ale hlava se jí ihned zatočila. Opětovala několikrát svůj pokus. Konečně se zdařil.

— Jaký to byl zvláštní, záračný dar, který jí přinesl štědrý den.

Kdyby zde byl Jakub... Jak by se zaradoval!

Učinila ještě několik kroků malých a nesmělých.

— Kde je asi její muž? Dnes, kdy je každý rád doma...

Dobehala se až k oknu.

Tak jako namátkou vyhoupla se jí nad myšlenkový obzor Konrádova slova:

— Nebojíte se o svého muže?

Nikdy o tom nepřemýšlela a nyní — — — Taková hrůza jí přešla při té myšlence...

Venku se již šedilo. Tu a tam šel po dědině rozsvěcovaní a od pastoušky vánoční šňamaj se ozvala radostná a plná slavnostního hláholu.

V kraji však bylo dosud světlo. Chartová podepřela se o okenní římsu. Veliké, bílé slunce zapadalo za pohorí...

Znovu jí prošleho myšlenkami: Kde je asi Jakub?

Přivřela oči, neboť nesmírná sněžová plocha bodala v její zrak, nezvyklý oně bělostí.

Blížil se hovor zaplánil plaché její zasmění.

Na cestě, v modrém vzduchu večera, rýsovaly se dvě postavy. Hanna nemohla uvěřit svým očím. Pak jí přemohla závrať. Nebylo počtyby. Cestou od hor, ruku v ruce kráčel Jakub, její muž, s Marynou Kabát-nice.

div se nezlomila pod takovým oštědřením.

Strnulá bába stála u Hanny v bezhnutí jako zakletá, mezitím co hošík zvolna shasinal poloshofelé svěčky — — —

— Ty nepůjdeš? — řekl Konrád k Maryně, která zde stála lhostejně a umíněně.

— Kam bych šla?

— Do chalupy. Máš tam otec.

— Není mým otcem, zasykala posupně.

Bývalý tulák a karbaník přiblížil se k ní a přes prsy dlaněma široce jí přešel po celém životě.

— Jaká jsi divná žena, řekl. — Celý svět jsem skoro prošel a neviděl jsem takové ženy.

Usmála se: — Viděl jsi mnoho krásného?

Přikývl: — Viděl jsem veliké zázraky života, ale nezpůsobily mi žádné radosti. Radost života je jen v nás. Mnozí tomu nevěří, ale je...

Odecházel.

— Kam jdeš? ptala se.

— Nevím. Snad za svou radostí vlastní, kterou nemám komu dát.

A dodal náhle: — Nepůjdeš se mnou?

Neodpověděla.

— Tak s Bohem, řekl a odcházel.

Viděla, jak stoupá do hor bílou zasněženou cestou, hebe ozářenou prvními hvězdami. A pak se zachvěla po celém těle, jakoby se nějaký živý plamen v ní probudil.

Hlavou prudce pohodila a rozběhla se za mizícím Konrádem...

Tě chvíle právě Jakub Chart vyrazil dlouhými skoky ze svého baráku rovnou do protějšího hospody.

Pro pomoc!

Žena ještě dýchala.

V chalupě byla tma. Slepceova postava v bázlivých, beztvárných a rozplývavých se pohybech, běhala se kolem stěn.

— Maryno! Maryno!

Všude bylo ticho, jakoby duch boží kráček krajinou.

Chart v náhlém údesu vracel se zpěně do svého baráku. Cestou ještě uklouzl a na okamžik padl do kypřého, čerstvé napadlého sněhu — — —

Rheumatismus
jest velmi bolestný.
Co jest dobré proti němu!

St. Jacobs Oel

Ulehčuje ihned.
Odstraňuje škubání.

Použijte ho, pak to budete vědět.
Cena 25c a 50c.

Obydlí 2709 So. 19th St.
Telefon Douglas 7541.

Písárna 217 So. 14th St.
Telefon Douglas 114.

JOSEF KAVAN,
pojišťující jednatel,
v nejlépeších a nespolehlivějších společnostech, jež zastupuje
hlavní jednatel Ed. Howell.

Jednatel pozemkový,
pro loty a domy v Omaze a South Omaze a farmy v okolí.
Každý bude poctivě a svědomitě obslužen. 191f

JOSEF F BINDER
vlastní vzorné zařízení
řeznický a uzenářský závod
2207 jižní 13tá ul., blízko Sokolovny.
Zásoby čerstvého masa, jakož i všechny výrobky uzenářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Výborné jaterničky a jeltička čerstvé vždy každé úterý.
Tel. Douglas 7536.

FRANK YUN
vlastní čistě a hojně zásobený
řeznický a uzenářský obchod
v č. 2206 již. 16. ul., Omaha.
Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Všecké výrobky uzenářské též se té nejlepší pověstí. Objednávky možno učiniti telefonem. Douglas 3422.

Nejoblíbenější středisko Čechů z Omahy i venkova jest
Elegantně zařízený HOSTINEC
který vlastní
Jos. Novák, č. 424 již. 15. a Howard ul.
Výtečný Krugův "Cabinet" stálo na čepu, jakož i nejlepší piva lahová. Na skladě má pouze ta nejlepší vína, jemné likéry a výborné doutníky. Chutný zákusek po ruce.
O hojnou přezou krajanů žádá
JOS. NOVÁK.

ČESKÝ KVĚTINÁŘ A ZAHRADNÍK
VOJT. HRUBAN, 29. a Dorcas, Omaha, Nebr.
Jest vždy připraven krajanům a zvláště cizím spolkům zhotoviti k různým slavnostem a pohřbům skvostné květinové věnce, spolkové odznaky a kytičky. Vhodné květiny pro domácí pěstování vždy k dostání. Dajte přednost krajanovi, který ráčí za úplné uspokojení. PHONE. Harney 3673
ZVLÁŠTNÍ UPOZORNĚNÍ! Ct. krajanové, jakož i spolky mimo Omahu dovolují si žádati o laskavou jich přízeň a ručím za správné dodání jakýkoliv květin ku všem slavnostem.

COAL WOOD LIME
CENTRAL COAL & WOOD CO.
1503 FARNAM ST. OMAHA
COAL WOOD SAND
CEMENT PLASTER SEWER PIPE FIRE BRICK

Kalendáře
jako premii
zašleme všem našim předplatitelům.
Máme
"Amerikán" a
za doplatek 30c.
"Rodinný kalendář" z Čech,
za doplatek 15c.

Předplatte se na "Pokrok," Sl roční.